

Adıyaman Kırsal Kalkınmada Kadının Gücü Çalıştayı Sonuç Raporu

Tarih: 02.03.2015

Yer: İsiyas Otel – Adıyaman

Katılımcılar:

Onur Kökçü – Vali Yardımcısı
Hüsrev Kutlu – Belediye Başkanı
Mehmet Harbi - Ady. Orman. İş.Md
Güneydoğum Derneği Yönetim ve üyeleri
Onur Yıldız - İpekyolu Kalkınma Ajansı Ady. Koord.
Salih Şahan - Ziraat Odası Bşk.
Hatice Göncü -Besni Kadın Koop. Bşk.
Naile Şahin - Kadın Sorunları Arş. Geleş.Der. Bşk.
Fadime Kayakıran - Anadolu İş Kadınları Der. Bşk.
Tuba Sırtıkara - Kadının Statüsünü Güç. Der. Bşk.
Birsen Günay - Kadın Girişm.ve İstihdam Der. Bşk.
Serpil Korkmaz - KAMER Başkanı
Selda Dökmener – Ady.Kadın Çevre ve İlim Der.Bşk.
Türkan Ağır - AKALP Kadın Komisyonu Bşk.
Selda Tandoğan Demirel - TOBB Kadın Grş.Der.Bşk.
Emine Çitçi - Kent Konseyi Kadın Komisyonu Bşk.
Hatice Dağdeviren – Ady.İlilar Vakfı Kadın Kom.Bşk.
Muhtarlar
Köylü kadınlar

*****

Kırsal Kalkınmada Kadının Gücü

Güneydoğum Derneği olarak, 2 Mart 2015 günü, Adıyaman’da gerçekleştirmiş olduğumuz çalıştayda “**Kırsal Kalkınmada Kadının Gücü**” konusunu tartışmaya açtık. Adıyaman Belediyesi tarafından desteklenen ve ev sahipliği yapılan toplantıya ilgi oldukça fazla idi.

Son derece samimi ve ahenkli bir atmosferde yapılan tartışmalar, bilgi paylaşımları, toplantının başarılı ve amacına uygun gerçekleşmesi konusunda önem taşıdı. Katılımcı kurumlar, çalıştay içinde bir model olarak işlenen Adıyaman’ın köylerindeki ağaçlandırma ve 4K Projesi (Kırsalda Kadına Kazanç Kapısı) konusunda kendilerine düşen her konuda destek olmaya hazır olduklarını belirttiler.

Dünya Kadınlar Gününe denk getirmek maksadıyla planlamamıştık bu çalışmayı ama kadınlar günü haftasına denk geldi. Çalışmaya ilgi yoğundu. Adıyaman kadın sivil toplum örgütlerinin ortak düşüncesi, ‘kadın girişimcilerin önündeki engellerin kaldırılması, ilgi duyan kadınlara tarım konusunda eğitimlerin verilmesi, 5 yıllık kalkınma planlarının yapılması’ yönünde idi.

Kalkınma gerçek manada kırsaldan başlar. Kırsalda da kadının omzundan geçer her yük. Orada boş oturan bir kadına rastlamak mümkün değildir. Köyde ineğin sağılması, hayvanın yemlenmesi, hamurun yoğurulması, ekmeğin pişirilmesi, dağdan odunun taşınması, tarlada çapa yapılması, bahçede sebze toplanması ve dahası... Tüm bunlar kadının işidir. Hatta sırtında da bir çocuk kundağı sarılıdır.

Evde birden fazla kadın (anne-kız-gelin) varsa birisi ev işlerine kalır diğerleri tarla-tapanla uğraşır, mevsimlik tarım işlerine gider. Portakal keser, elma toplar, pamuk devşirir, fındığa gider. Yani para kazanır. Çoğu zaman kazandığı para kendine ait değildir. Ya eşi, ya babası alır elinden. Ya da tanımı yapılmamış işleri yaptığında, yani ailece kendi toprağında

çalıştığında, kazanç konusunda gene söz sahibi değildir. Ürün kalkar, satılır, para evin erkeğine aittir. Kadının emeği yoktur ortada.

Bunları yazarken maksadım hiçbir biçimde kadının aile içinde ayrı bütçeye sahip olmasını savunmak değildir. Demek istediğim, kadın erkekle birlikte ya da kendi başına para kazanırken harcama konusunda yetkisi yoktur, söz sahibi değildir. İstisnaları ayrı tutarsak kırsaldaki genel kuralın bu olduğunu herkes biliyordur.

Bu kültürü biraz yumuşatmak adına, dernek olarak birtakım düşünceler geliştirmeye çalıştık. Adıyaman'daki Atatürk Barajı Havzasında, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Orman İşletme Dairesi tarafından yapılmakta olan ağaçlandırma konusuyla ilgilendik. Son yıllarda dikilen ağaçlar badem, ceviz, fıstık, menengiç türlerinde meyve ağacı olarak tercih edilmeye başlanmış. Bunları öğrenince Orman İşletmeye dedik ki; **“Havzaya ektiğiniz ve mülkiyeti sizde olan meyve ağaçlarının bakımı karşılığı meyvesini, yöredeki, en yakın köylerdeki ihtiyaç sahibi kadınlara sözleşme ile verin. Üç-beş sene sonra bu ağaçlar meyve vermeye başlayınca meyvelerini bu kadınlar toplayıp satsın. Böylece hem onlara bir kazanç kapısı açılmış olur, hem de ağaçlara daha çok sahip çıkma kültürü yaygınlaşmış olur. İleride belki çok fazla ürün satışı gerçekleşecek, bu kadınlar birer üretici olacak, ihracat yapacaklar ve aralarında üretici kooperatifleri kuracaklar.”**

Orman İşletme Dairesi bizim önerimize sıcak bakmakla birlikte konuya daha geniş açıdan baktıklarını belirttiler ve **“biz diktiğimiz bu ağaçları büyüyüp meyve vermeye başladıkları zaman zaten köylü vatandaşa dağıtacağız, dolayısıyla hane halkına verilmiş ya da o hanede bir kadına verilmiş, aynı şeydir”** düşüncesini ileri sürdüler.

Bize göre, ağaçların hane halkı için verilmesiyle o haneden bir kadın adına verilmesi temelde aynı mantığı taşıyor gibi gözükse de aslında aynı şey değildir. Kadına verdiğiniz zaman; Birinci adım, kırsalda kadın istihdamı yaratacaksınız.

İkinci adım, kadının kendine has bir kazanç kapısı olacak.

Üçüncü adım, kadın emeğinin karşılığını alacak.

Dördüncü adım, kadın para kazanmaya başladığı için kendine özgüveni artacak, söz sahibi olmayı öğrenecek, çocukları konusunda rahat harcama yapabilecek.

Ve en önemlisi, kadın üretim kooperatifçiliğine yönelebilecek. Yani birlik olmayı öğrenecek. Tüm bunlar kırsaldaki kadın adına artı olarak kaydedilecek.

Ve binlerce, on binlerce bu şekilde kadın tasavvur edin, kalkınma kendiliğinden gelecek. Üretim toplumu olacağız.

Devamında işsizlik nedeniyle kırsaldan kente hızla artan göçün önüne geçeceksiniz.

Özellikle Doğu-Güneydoğu'da devletin işsiz insanlar için maaş ödentisi yapması doğru değil. Hele ki bu ödentiler hayat boyu mantığı taşıyorsa hepten yanlış. Çocuklara okul yardımı yapılması, bu sembolik yardımların da annelerin hesabına ödenmesi, o insanları çalışmamaya sevk etmekten başka işe yaramaz. Ve **“bana her şeyi devlet temin etsin”** mantığının güçlenmesinden öteye gitmez.

Devlet vatandaşına **“sen yat, iş yok sana verebileceğim, ben sana maaş da veririm, çocuğunun okul giderlerini de karşılarım”** demez.

Her ülkede işsizlik vardır. Doğal olarak bizde de vardır. Ama çareler yaratmak, iş alanları bulmak devletin işidir. Ancak üretimi ön planda tutmak kaydıyla. Salt istihdam maksadıyla devlet dairelerine doldurulan insanlarla işsizlik konusu aşılabilir.

Yukarıda anlatmaya çalıştığım küçük bir örnek bile kırsal kalkınmada kadını ön planda tutarak başarıya ulaşma konusunda bir stratejidir. Benzer modeller çoğaltılabilir, farklı modeller yaratılabilir.

Ne kadın erkekten üstündür ne de erkek kadından. Ama kadının, bilhassa kırsaldaki kadının ekonomik özgürlüğünü sağladığınız zaman, ona üretim imkânları yarattığınız zaman, ürünlerine de pazar oluşturmayı desteklediğiniz zaman kırsaldaki kalkınmanın önüne geçemezsiniz.

06.03.2015